

“İtalyan dizaynerlərdən dərs almaq baxışımı dəyişdirdi”

Oruc MUSTAFAYEV

Qloballaşma dövrü özünün bir sıra innovasiyaları ilə müsayiət olunur. İntellektual layihələrin cəmiyyətdə geniş tətbiq imkanı qazanması elm və təhsilin müasir tələblərə uyğunlaşdırılmasının ən optimal yolu olduğunu bir daha ortaya qoyur. Yeni biliklərin, səriştələrin innovativ yükünün startaplarla təqdimatı gənclərin bütün potensialını nümayiş etdirməsinə şərait yaradır. Tələbələrimizin startap hərəkatına öz töhfələrini verməsi isə diqqətəlayiq hadisədir. Belə tələbələrdən biri də Lalə Quluzadədir. Onun Türkiyədə böyük maraqla qarşılanmış “Smart Safety Ring” layihəsinə töhfəsi dizayn ixtisasından qaynaqlanır. Müsahibimizlə söhbətimizə orta təhsil illərindən başladıq.

“Hər yeni etdiyim dizaynda yeni bilgiler öyrənirəm”

Ankarada Dikmən Anadolu Liseyində texniki fənlər bölümündə oxudum. Texniki fənlər istiqamətində təhsilimi davam etdirsəm də VI sınıfdan sənətə, rəsmə olduqca böyük həvəsim vardı. Buna görə də bakalavr təhsilimi tamamladıqdan sonra “dizayn məhsulu” ixtisası üzrə magistratura təhsilimi davam etdirmək üçün İtaliyanın Milan şəhərindəki “Scuola Politecnica Design” Universitetini seçdim. İtaliya sənət və dizayn üzrə çox inkişaf etmiş bir ölkə olduğu üçün magistratura təhsilimi orada almağa öncədən qərar vermişdim. Xaricdə təhsil həyatımda çox böyük müsbət dəyişikliklərin yaranmasına səbəb

oldu. İxtisasımla bağlı olaraq bir sənaye məhsulunun dizayn edilməsinin arxasındakı “niyə, necə” suallarının cavablarını öyrəndim. Dizayn məhsulu dedikdə, sənaye məhsullarının dizaynı, yəni mebel, bəyaz əşya, maşın, elektronik əşya, oyuncaq, qablaşdırma və s. gözü-müz qarşısında canlanır. Əslində bu sahələrin hər biri mənim üçün çox maraqlıdır, çünki hər yeni etdiyim dizaynda fərqli sahədə yeni bilgiler öyrənirəm.

Dizayn daim yenilik və innovasiyalarla dolu bir sahədir

İtaliyada təhsil almaq mənim həyatımda bir dönüş nöqtəsi oldu. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən, fərqli millətlərdən olan tələbələr-

Lalə Quluzadə: “Gələcəkdə peşəkar kimi yetişmək əsas hədəfimdər”

lə birlikdə təhsil almaq və qrup layihələri üzərində birgə işləmək, bir kollektiv kimi çalışmaq, fərqli düşünmək, işin təqdim edilməsi, dizaynla bağlı materialların önəmli olması, çox məşhur italyan dizaynerlərdən dərs almaq bu ixtisasa olan baxışımı dəyişdirdi. Universitetdə müəllim - tələbə münasibəti olduqca səmimi olduğu üçün onlardan hər hansı bir şeyi soruşmaqdan çəkinmirik. Müəllimlərimiz layihələrimizin uğurla sonuclandırılması üçün daim bizi motivasiya edir və doğru yol göstərirlər.

Dizayn ixtisası əslində hər zaman həyatımızda olub, lakin son illərdə daha geniş vüsət almaqdadır. Kompüter texnologiyalarının sürətli inkişafı və 3D proqramlarının yaranmasıyla əlaqədar dizayn sənayenin fərqli sahələrinə nüfuz etməyə başladı. Hər hansı bir sənaye məhsulu istehsalından öncə bir dizayn mərhələsindən keçir, 3D modelləmə və təqdimat, daha sonra 3D printerlərdə və ya fərqli texnologiyalarla nümunələr hazırlanır. Daha sonra isə məhsulun kütləvi istehsalına başlanılır.

Dizayn daim yenilik və innovasiyalarla dolu bir sahədir. Çərçiv-

vədən kənara çıxaraq dünyada dizaynla bağlı gerçəkləşən yenilikləri özəlliklə xarici saytlardan axtarmaq, yeni istiqamətləri (trendləri) izləmək və bu yeniliklərin tətbiqinə çalışmaq lazımdır.

Ağıllı Təhlükəsizlik Üzüyü

Türkiyədə böyük uğur qazanmış Smart Safety Ring (Ağıllı Güvenlik Üzüyü) layihəmiz üzərində 3 nəfərlik qrupla 7 aya yaxın müddət ərzində çalışdıq. Bildiyiniz kimi, bir çox ölkələrdə qadınlar, təəssüflər ki, hər gün təzyiqlərlə üzləşir. Biz də bu toplumsal problemin çözümlərini qadınların öz-lərini güvən içində hiss etmədikləri, izləndiklərini düşündüklərində üzərindəki gizli düyməyə basaraq yardım istəyə biləcəkləri bir üzük hazırladıq. Layihənin dizayn hissəsi mənə, mühəndislik bölümü isə Bilkent Universitetinin kompüter mühəndisliyi fakültəsinin məzunları olan Doğukan Şengül və Burcu Coşkuna aiddir. “Smart Safety Ring” üzərindəki düyməyə 3 saniyə basıldıqda telefondakı tətbiqlərdən (application) seçmiş oldu-

Lalə Quluzadə 1991-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. Orta məktəbin I sinfini Bakıdakı 30 nömrəli orta məktəbdə oxuyub. Atasının İstanbul Texnik Universitetinə dəvət olunaraq ailəsinin Türkiyəyə köçməsi ilə əlaqədar təhsilini qardaş ölkədə davam etdirib. O, ibtidai və orta təhsilini İstanbulda, lisey və universitet təhsilini isə Ankarada alıb. 2009-cu ildə Türkiyənin Qazi Universitetinin memarlıq və mühəndislik fakültəsinin sənaye məhsulları bölməsinə daxil olub. 2014-cü ildə adıçəkikən universiteti bakalavr diplomu ilə bitirib. Elə həmin ildən magistr təhsilini “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı”nın təqəddüsü olaraq İtaliyanın “Scuola Politecnica Design” Universitetində davam etdirir.

nuz 5 şəxsə olduğunuz yer barədə məlumat göndərilir. Bu qurğu yaşlı insanlara və uşaqlara da özlərini daha təhlükəsiz şəraitdə olmalarına imkan yaradır.

Layihəmiz böyük maraqla qarşılandı və hazırda “Arıkovan”-da (startap layihələrini dəstəkləyən portal) geniş təqdim olunmaqdadır. Layihəmiz barədə Türkiyə qəzetlərində və televiziya kanallarında xəbərlər yayıldı. Paul Aus-

terin “xəyallarının ardınca qaç, bir gün mütləq yorulacaqlar” ifadəsi ən sevdiyim motivasiya ifadəsidir. İtaliyada oxumaq mənim ən böyük istəklərimdən biri idi və bu istəyimdən bir an belə yan keçmədim. Ailəm hər zaman xəyallarımı gerçəkləşdirməkdə maddi və mənəvi olaraq məni dəstəklədi. İşimdə özümü daha da inkişaf etdirməklə gələcəkdə peşəkar kimi yetişmək əsas hədəfimdər.